

SvJ

SVENSKA JOURNALEN, LÄKARMISSIONENS
MEDLEMS- OCH ORGANISATIONSTIDNING
NR 5 OKTOBER 2016 ÄRGÅNG 92

**MASSAJER
PÅ KURS**
LÄR SIG LÄSA
OCH SKRIVA

**FÅNGARNAS
ADVOKAT**
DERAS HOPP STÅR
TILL JOSUE FLORES

**"DE BLEV
STUDSLYCKLIGA"**

Bloggaren Knivlisa
kom med julklappar

**Baka
glutenfritt**

Recept på bullar,
muffins och
morotskaka

BERÖRD AV BARNEN

**SHIRLEY CLAMP
BESÖKTE GIVE A
CHILD A FAMILY
I SYDAFRIKA**

**"NÄR JAG BERÄTTAR OM DET BLIR JAG
ALLDELES VARM I KROPPEN."**

Sälj! Och satsa på nyproduktion i Moçambique.

När vi sålt din bostad skänker vi pengar i ditt namn till Läkarmissionens barncenter i Chimoio, Moçambique. Hittills har vi samlat in över 1 000 000 kr till deras arbete.

Läs mer om arbetet på maklaringen.se/litebattre

Läkarmissionen

Shirley Clamp

”Att möta henne var verkligen ett uppvaknande för mig. När man ser hur andra har det, då tar man inte längre allting för givet.”

FOTO: TORBJÖRN SELANDER

oktober 2016

10 En ängel utan vingar
Äntligen har Zanele, vars liv fick en snårig start, fått landa i en ny kärleksfull familj.

14 Succé för massajskola
”Vi tackar Gud för att han inte har glömt oss”, säger Esther Sellah, en av de massajkvinnor som nu får lära sig att läsa och skriva.

20 Julglädje i Rumänien
25 949. Så många julklappar skänktes via Aktion Julklappen förra året. Bloggaren Lisa Eriksson var med när paketen delades ut i Rumänien.

24 Fångarnas enda hopp
Advokaten Josue Flores ser som sin livsuppgift att hjälpa fångar som annars inte har en chans mot Honduras havererade rättssystem.

10

14

20

FOTO: ERIKA STEINLUND, HANS-JÖRGEN RAMSTEDT, HÅKAN FLÅNK

I krisen är inte religionsåsikter så viktiga

Nu var det länge sen, elva år. Ändå tänker jag ganska ofta på Abbottabad i Pakistan. Denna mycket strikta muslimska stad som drabbades av den stora jordbävningen. Det var därför jag var där. För att se vad som hade hänt med de pengar som Läkarmissionens givare hade skänkt. Det var också där Usama Bin Ladin gömde sig och där han till slut hittades. Kanske var han och jag där samtidigt.

Läkarmissionen gav stöd till ett kristet sjukhus som tog hand om offren men jordbävningen hade också fått sjukhusets mur att rasa. Och när den fysiska muren rasade var det som att en del annat också hände. Under en period kom människor från den lokala moskén varje eftermiddag med mat till det kristna sjukhuset och de drabbade där.

Det är svårt att tänka sig något mer fundamentalistiskt område i världen. Al Qaidas ledare gömde sig där! Det rådde ingen anda av samförstånd med den kristna världen. Det var inte den retoriken. Däremot gick det mycket rykten att det var USA som hade framkallat jordbävningen genom att spränga något och många såg misstänksamt på västerlänningar.

Ändå möttes människor i krisen, utan att fråga vilken gud de tillbad, hur de röstade eller klädde sig. Och när världen känns väldigt polariserad, med en hätsk vi och dom-attityd blir jag tröstad av tanken på Abbottabad. På människor som går från en moské till ett kristet sjukhus med mat och

chai-te med mycket varm mjölk och kardemumma. Att det också är en bild av hur världen ser ut. Ibland glömmar vi bort det, men vi är alla människor av precis samma slag.

Eva Nordenstam
von Delwig

Informationsansvarig på Läkarmissionen

Shirley Clamp har fått frågan förr om att åka på resor med olika hjälporganisationer, men hon har alltid tackat nej. Tänk om hon inte skulle klara av att möta det svåra?

Så när hon följde med Läkarmissionen till Sydafrika var hon orolig. En oro som snart skulle vändas till hopp.

– Det känns som om det finns en mening med att jag fick åka dit och träffa de här människorna.

TEXT: THERESE PETERSON

FOTO: TORBJÖRN SELANDER

Rördes till tårar i mötet med barnen

Shirley Clamp besökte Give a Child a Family i Sydafrika

SHIRLEY CLAMP ÄR just nu i slutspurt av årets Sång för Livet-turné med Läkarmissionen. Men när frågan kom i slutet av förra året om hon ville vara med som solist, och samtidigt uppmuntra människor att bli Skyddsänglar, så blev svaret: ”Då vill jag först se vad det här handlar om”.

Sagt och gjort. Någon månad senare satt hon på ett plan till Sydafrika för att med egna ögon se arbetet på barncentret Give a Child a Family (Ge ett barn en familj) i Margate som stöds av Läkarmissionen. En resa hon aldrig kommer glömma.

– När jag berättar om det blir jag alldeles varm i kroppen, det var en sådan stark upplevelse. Och det lustiga är att det fortfarande, så här långt efteråt,

berör mig så mycket att prata om det.

Även om hon inte bröt ihop som hon först befarat så rördes hon till tårar vid mötet med barnen på barncentret. Trots deras många gånger svåra start i livet, var de så fyllda av skratt och lek och de drogs till henne så snart hon satte sig på golvet och tävlade sedan om hennes uppmärksamhet och om att få sitta i hennes knä.

– När jag mötte dem kände jag deras hopp mer än att det kändes svårt. Och när jag sedan fick träffa Monica Woodhouse... Det var som att få träffa en livs levande superhjälte.

MONICA WOODHOUSE ÄR den som byggt upp barncentret. Tack vare henne lever hundratals föräldralösa el-

Margate.

FOTO: HAKAN FLANK

”När jag mötte barnen kände jag deras hopp mer än att det kändes svårt.”

Tack vare Monica Woodhouse har föräldralösa eller övergivna barn fått nya hem.

Mötet med den elvaåriga flickan som fått ett nytt liv i sin fosterfamilj berörde Shirley starkt. ”Vi fann varandra och när jag ställde mina frågor var glädje allt jag kunde se hos henne”.

ler övergivna barn i dag i kärleksfulla miljöer hos fosterföräldrar som fått gå en utbildning i föräldraskap och barnuppfostran. Redan första dagen fick Shirley höra henne berätta historien kring centret, från tiden då hon och maken Basil lät en ensam mamma bo med sitt barn i en husvagn i deras trädgård, till att de nu driver det stora barncenter som står där i dag. Och hur programmet Give a Child a Family fungerar tack vare dem som valt att bli Skyddsänglar, eller på andra sätt skänker pengar in i verksamheten. Medel som sedan omsätts i praktisk handling för att hjälpa utsatta barn. Som den lille bebisen som lades i Shirleys armar, han som kom till centret när han bara var några dagar gammal. Pojkens mamma hade rymt från sjukhuset efter förlösningen och lämnat kvar sitt barn. Nu var han sex veckor och Shirley beskriver målande de starka känslorna som hade fyllt

henne när han låg i hennes famn, ”ta med honom hem”.

– När jag berättade det för Monica svarade hon: ”Men det är inte min önskan att han hamnar i Sverige, jag vill att han ska hamna i en familj här, där han är född”.

DE TROR SIG veta att den lille pojken har flera syskon men de är inte säkra på var de finns. Men målet är att hitta dem allihop, för att samla syskonen till en stor familj.

– När man hör sådant, är det lätt som mamma att tänka ”Hur ska det gå för alla de här barnen”, men efter att ha träffat Monica får man ett lugn i kroppen. Det kommer bli bra.

– Hon är en sann hjältinna, säger Shirley.

Shirley fick även följa med och besöka ett av de barn som tidigare bott på centret men som fått en ny familj. Det var kokhett ute när de

Shirley Clamp

”Jag vill inte att mitt barn ska växa upp och tro att allt kommer bara man viftar.”

åkte till vad som sägs vara världens mest hiv-täta samhälle, en by full av nergångna hus, getter och andra djur som sprang omkring.

– Jag fick träffa en elvaårig flicka som hade fått en ny familj när hon var sju år. Hon kom precis hem från skolan i sin skoluniform när vi kom. Hon var lite blyg först, men vi fick komma in i deras hus och sätta oss i soffan.

– Det var fattigt, men mamman ville gärna bjuda oss på något att dricka. Hon bad tolken översätta för mig att hon hade ”rent vatten” till saften som hon varit och hämtat långt bort för att vi skulle komma.

– Och där satt jag med min svenska bakterieflora och känsliga mage och

började tänka en massa tankar kring om jag skulle må dåligt. Men när hon kom med glaset kände jag bara tacksamhet. Jag brydde mig inte ens. Hon ville bjuda mig, och det var bara för mig att dricka.

När mamman visade runt i det lilla huset skämdes hon lite för att det inte var så städat men Shirley gick in i sovrummet och fick där en stund för sig själv med flickan.

– Vi fann varandra och när jag ställde mina frågor var glädje allt jag kunde se hos henne. Hon var så glad, och jag insåg att hon tyckte att hon hade det så bra.

För även om det innebar en timmes promenad till och från skolan, så var hon trygg i en familj som behandlade henne väl. Och hon berättade för Shirley att hennes stora dröm var att en dag få åka till Amerika.

– Att möta henne var verkligen ett uppvaknande för mig. När man ser

hur andra har det, då tar man inte längre allting för givet.

– Jag har tittat mycket på bilderna efteråt och pratat med min dotter Vilja som är åtta år, om att alla barn inte har det som hon. Jag vill inte att mitt barn ska växa upp och tro att allt kommer bara man viftar.

UTÖVER MÖTET MED alla barn var det en annan upplevelse som satte stor prägel på resan.

Bara några veckor tidigare, tre dagar innan jul, hade ett område i kåkstaden som ligger i Margate härjats av en anlagd brand då ett tjugotal av de husliknande skjulen hade brunnit ner. Förödelserna var totala.

– Hur det än är och även om man bor i en kåkstad, så firar man jul, så när de ringde till Monica och berättade, släppte hon allt och åkte dit med en styrka med människor för att hjälpa till att städa och bygga

upp provisoriska hem av plåtbitar och annat de hittade.

På bara tre dagar hade teamet rustat upp det nerbrunna området så pass att familjerna kunde flytta tillbaka och fira jul. Ett konkret bevis på att pengarna som skänks verkligen når fram, menar Shirley, då det mycket var tack vare extra katastrofstöd från Läkarmissionen som uppbyggnaden var möjlig.

Och även om Shirley hade mycket att bearbeta efteråt så åkte hon hem med ett hoppfullt hjärta.

– Det känns bra att själv vara Skyddsängel i dag, att få vara med och samla in pengar till det här arbetet. Det är stort för mig, jag som undrade när jag var liten varför just jag skulle bli sångerska. Tänk om det var för det här, att få samla folk, sjunga och berätta om det som görs. ■

Läs om flickan Zanele som till slut fick en ny familj: sid 10-11.

Mineralkriget – en orsak till massakrerna i Beni, DR Kongo

I mitten av augusti utsattes invånarna i staden Beni i östra DR Kongo för ytterligare en massaker där man räknade till över 40 offer. I maj utfördes en annan massaker då 20 personer dödades. Eftersom många direkt begraver sina egna familjemedlemmar är dödssiffran troligen mycket högre.

Läkarmissionen arbetar i Beni med att hjälpa ursprungsbefolkningen Mbuti som levt som jägare och nomader men inte längre kan fortsätta med detta. Bland annat eftersom kriget gjort att det inte finns så många vilda djur att jaga. Läkarmissionen har hjälpt till med enklare bostäder, skolgång för barnen och hälsoinsatser.

Svenska Journalen intervjuade Néhémie Ndambara, projektledare för Läkarmissionens arbete och som arbetar i Beni med fara för sitt eget liv.

Har du familj?

– Jag bor här med fru och fem barn.

40

Så många människor omkom i massakern i augusti.

Varför händer dessa massaker?

– I botten ligger hela tiden kriget om mineralerna. Vanligtvis när folk mördas är det för att stjäla mat och medicin. Det är också en vanlig hämndaktion riktad mot FN-trupperna när de slagit till mot rebellerna, eller för att statuera

exempel och visa hur lite FN eller den kongolesiska armén kan skydda de civila. Det besinningslösa våldet och slaktandet måste ses som ett uttryck för ett våldsamt

raseri som i kombination med droger får sådana hemska konsekvenser.

Hur påverkar massakern de som bor i området?

– Människor flyr i panik och försöker sätta sig i säkerhet på andra platser som man tror är säkrare.

Är du rädd för att en massaker ska drabba dig eller din familj?

– Ja. Vi är 17 personer i mitt team och alla bor här med sina familjer. Varje natt mördas någon i Beni och varje kväll tänker man att ”ikväll är det kanske min tur”. Ingen går säker. 1996 attackerades sjukhuset jag arbetade på och både patienter och personal mördades. Två år senare mördades min far. Under de här 20 åren har våldet fortsatt, det kommer och går och man vet aldrig när eller var det ska slå till. Det är mycket tungt men vi som kan måste ändå hjälpa dem som är ännu värre utsatta, det är vårt ansvar.

EVA NORDENSTAM VON DELWIG

Insamlingen till Världens Barn engagerar hela Sverige

Världens Barn är ett samarbete mellan Radiohjälpen, SVT, SR och femton organisationer som varje höst sätter barnen i världen i centrum. Läkarmissionen är en av organisationerna som är med och får pengar tack vare detta arbete. Här är några röster från årets kampanj, som har sin kulmen under första veckan i oktober, med tv-galan den 7 oktober.

Monica Bengtsson är regionsamordnare i Småland och på Öland och har alltså hand om insamlingen där. **Vad tycker du är roligast med ditt jobb?**

– Det är att komma ut och träffa frivilliga i kommunerna. En sak vi gör som får stor uppmärksamhet är Världens Barn-loppet i Kalmar. Det är P4 som anordnar ihop med landstinget och andra organisationer. Det brukar samla över tusen deltagare. Alla intäkter går till Världens Barn.

Per Byman, generalsekreterare för Radiohjälpen.

Många skramlar

Världens Barn-bössor eller lägger en slant i en under de här veckorna.

Vad vill du säga till dem?

– Det är 45 000 frivil-

liga och 15 organisationer som gör det fantastiska arbetet att samla in pengar till Världens Barn. Att pengarna sedan hamnar rätt är Radiohjälpens ansvar. Vi granskar, beslutar och följer upp för att om ett år kunna säga vad som hände med hundralappen som skänktes.

Marcus Holmgren

arbetar på Läkarmissionen i Kampala.

– I Uganda finns ett av de viktiga projekt som får stöd tack vare Världens Barn. Det handlar om gatubarn som får chansen till ett nytt liv.

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Här stödjer Världens Barn

Läkarmissionens samarbetsorganisation Retrak hjälper gatubarn i Uganda. Först får de bo på ett center där de får mat, sovrum och omsorg och ta igen förlorad skolgång. När barnen är redo återförenas de med sina riktiga familjer eller släktingar. Om det inte går får de i stället en utvald fosterfamilj. Det är många hundra barn som har fått och får hjälp tack vare detta.

Mobila skolor hjälper nomader i Pakistan

Gujarfolket i Pakistan är nomader och flyttar dit där det finns bete för fåren och getterna. Därför är de flesta vuxna analfabeter och barnen går inte i skola. Läkarmissionen stöder en satsning med mobila skolor där lärare och klassrum hänger med i flytten mellan sommar- och vinterbeten. När vädret tillåter hålls lektionerna utomhus men när det inte går, får man göra det bästa av situationen.

FOTO: ALAN WOOD

Det tog ovanligt lång tid innan flickan Zanele fick komma till sin fosterfamilj, men en sorglig historia har äntligen fått en lycklig lösning.

– Hon har blivit hela familjens lilla solstråle, säger hennes fostermamma Snesipho.

TEXT: CONNY SJÖBERG

En växande ängel

DET ÄR FYRA ÅR sedan bilden togs på den lilla flickan med utsträckta armar. Då hade hon nyss kommit till hjälpcentret Place of Restoration i Sydafrika, där föräldralösa och övergivna barn får skydd och hjälp tills de kan få flytta till en vanlig familj.

Organisationen Give a Child a Family (GCF), som har skapat detta unika hjälparbete, samarbetar sedan länge med Läkarmissionen. När konceptet Skyddsängel introducerades i Sverige, genom vilket man kan vara med och stödja dessa utsatta barn via autogiro, blev bilden på flickan med de utsträckta armarna en symbol för det arbetet.

Zaneles* personliga historia är sällsynt sorglig och märklig. Hon hämtades av polisen från ett motell, där personalen hade fattat misstankar mot ett vitt par, som gav konstiga förklaringar till varför de hade den lilla flickan med sig. Paret försvann därifrån innan polisen kom dit, och har sedan aldrig kunnat spåras. GCF har kontaktat alla tänkbara myndigheter och annonserat i olika tidningar, i hopp om att få kontakt med flickans biologiska föräldrar eller släktingar, men utan resultat.

– Vi ville vara absolut säkra på att det inte skulle dyka upp släktingar, och att hon då skulle tvingas bryta upp från sin fosterfamilj, berättar svenska Monica Woodhouse, som är grundare av GCF. Därför tvingades både Zanele och fosterfamiljen vänta väldigt länge på att få förenas. Normalt tar den processen cirka ett år, men i detta fall blev det nästan tre år.

I HÖSTAS FICK Zanele äntligen flytta till sin fosterfamilj, där hon verkligen har funnit sig till rätta. Hon är nu snart sju år gammal och går i andra klass.

– När jag jobbar går hon hem till ”mormor” efter skolan, som ser henne som ett av sina barnbarn, berättar Zaneles fostermamma Snesipho.

Hos Snesipho bodde redan tolvåriga barnbarnet Sbani, vars föräldrar avled för två år sedan. De två flickorna har nu blivit som oskiljaktiga syskon, som delar rum och går tillsammans till och från skolan, som ligger några kilometer från hemmet.

– Tack vare Sbani gick det fort för Zanele att bli accepterad av alla de andra barnen här, konstaterar Snesipho.

Grundtanken med ”Ge ett barn en familj”-konceptet är att de nya fosterföräldrarna ska ha sitt barn hos sig för resten av livet och att det får bli en självklar del av familjen.

– Självklart är det så, säger Snesipho.

Zaneles lyckliga leende säger samma sak. ■

*Zanele och Rebecka heter egentligen något annat.

Till slut fick Zanele komma till en vanlig familj – där hon stortrivs.

FOTO: HÅKAN FLANK

Shirley Clamp besökte Give a Child a Family i Sydafrika för att med egna ögon se arbetet på barncentret.

FOTO: TORBJÖRN SELANDER

Åttaåriga Rebecka* har fått ett nytt hem hos fostermamman Nongenile Gloria Nkomo.

FOTO: TORLEIF SVENSSON

Läs intervjun med Shirley Clamp: sid 4-7

Give a Child a Family

Give a Child a Family (GCF) i Margate, Sydafrika arbetar för att ensamma och övergivna barn ska hamna i familjelika och kärleksfulla miljöer i stället för att bli kvar på institutioner. Därför söker

de aktivt fosterföräldrar som via verksamheten får utbildning och stöd i sin uppgift. Familjerna får även stöd via mikrofinansiering för att trygga familjens försörjning.

Vill du stödja det här projektet genom att bli en

av våra Skyddsänglar? Du väljer själv hur mycket och hur ofta du vill ge, och vi lovar att pengarna du ger går till att finna trygga hem för övergivna barn.

Läs mer, lakarmissionen.se eller ring Givarservice, 08-620 02 00.

Det är fyra år sedan den här bilden togs. Då hade Zanele precis kommit till Place of Restoration.

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Det går inte att förbjuda fattigdom

”D et värsta är att man vänjer sig”, säger min väninna. ”Man lär sig titta bort för att slippa möta blicken. I början blev jag så berörd att jag knappt kunde sova på natten efteråt”.

Hon talar om tiggarna. De som finns mitt ibland oss, men som vi ändå inte ser, eller vill se.

Vi möts vid kassorna inne i en välbesökt livsmedelsbutik där en mamma just radat upp högar av matvaror på bandet. Med ett barn på armen och det andra kinkande vid montern med serietidningar hör jag henne ropa ”Okej då!” när den lille pojken lyckligt håller upp en tidning med inplastade Star Wars-figurer.

Utanför butiken sitter en ung kvinna i huckle med en pappmugg framför sig. Pojken stannar framför henne, fortfarande med Star Wars-tidningen i ett fast grepp. Han tittar på sin mamma, undrande. ”Vad ska vi göra nu?” Mamman ser irriterad ut. ”Kom nu”, säger hon strängt och drar honom i armen.

Senare samma dag möter jag min väninna igen. Hon talar om ett förslag om tiggeriförbud hon just läst om. ”Tiggeriförbud”, säger hon, ”vem skall i så fall betala böterna? Ska tiggarna behöva tigga ihop till böterna nu också?”

FATTIGDOM GÅR INTE att förbjuda. Min väninna, som är lärare, har i hela sitt liv arbetat med barn och försökt lära dem alla människors lika värde. Men det blir svårare och svårare, berättar hon. Hur ska man förklara att en fattig romsk kvinna på gatan är lika mycket värd som en Wallenberg? Eller prinsessan Victoria? Eller Justin Bieber för den delen.

På tv samma kväll pågår ett underhållningsprogram som

bygger på idén att hitta de stora talangerna. Tusentals, ja kanske tiotusentals unga människor står i kö för att få visa upp sig inför en jury. Sprickfärdiga av förväntan tar de steget in på scengolvet. De flesta får veta att de inte duger. De sågas ofta med en prosa som liknar näthatarnas. ”Du är usel, sök dig ett annat liv!” Någon enda blir utvald, får beröm och går vidare i tävlingen.

VI BLIR SITTANDE länge den kvällen för att diskutera ”alla människors lika värde”. Det är inte bara underhållningsprogrammet som sorterar ut människor denna kväll. På nyheterna talas om rika som kan köpa sig en gräddfil i värden och gå förbi dem som är i större behov. Där talas också om privatskolor som ska introduceras på börsen. Välfärd till salu.

Mörkret faller och vårt samtal blir allt mer militant. Var finns de stora tänkarna idag? Diktarna som berättar sanningen om oss. Politikerna som utan tanke på egen vinning arbetar för vårt gemensamma bästa? Vi skrattar och gråter om vartannat. Har vi blivit alltför nostalgiska? Vi som en gång lovade varandra att aldrig säga som gamlingarna, att det var bättre förr.

Nästa morgon sitter hon där igen. Med sin pappmugg och sitt huckle. Jag plockar upp en liten sedel ur min portmonnä. När jag ser Astrid Lindgren titta på mig från sedelns framsida kan jag inte annat än le. Hon finns ju där, diktaren som berättade sanningen om oss. Och som inte ens drog sig för att lägga sig i politiken.

Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.

Film om doktor Denis Mukweges arbete lanseras i oktober

I oktober anordnar Läkarmissionen tillsammans med PMU och Right Livelihood Award-stiftelsen en vecka med fokus på den kongolesiske människorättskämpen Denis Mukwege. Den som bor i Göteborg, Stockholm och Umeå har en unik möjlighet att se den belgiske filmaren Thierry Michels dokumentär ”The man who mends women” – Mannen som reparerar kvinnor.

Det är en stark skildring av doktor Mukwege – en mans oförtröttliga kamp mot gränslös ondska. Filmen har väckt stor uppmärksamhet i världen,

Berthil Åkerlund har i samarbete med Läkarmissionen skrivit boken ”Denis Mukwege – En levnadsberättelse”.

särskilt när den kongolesiska regimen förbjöd den att visas i landet.

– Filmen har visats i många länder men inte i Sverige, trots att Sverige kanske är det land som står Panzsjukhuset och doktor Mukwege närmast. Den första idén var att visa filmen

i riksdagen men sen har det utvecklats till en filmvecka, berättar Berthil Åkerlund, som är projektledare.

Det kommer att anordnas seminarier och paneldiskussioner i samband med filmen och Berthil tror på ett stort intresse. Egentligen ska det hållas ett val i

Här kan du se filmen

- Måndagen den 17 oktober, i Smyrnakyrkan, Göteborg, kl 18.00.
- Torsdagen den 20 oktober, på biografen Zita, Stockholm, kl 18.00.
- Fredagen den 21 oktober, stora Vävensalen, Umeå, kl 16.00 och 20.00.

VI HJÄLPER OMRÅDEN, FÖRETAG OCH MÄNNISKOR ATT VÄXA

När nya företag kan etablera sig och erbjuda arbetstillfällen skapar det liv och rörelse på platser som tidigare har varit öde, och gör skillnad i människors vardag. Det tycker vi är bra! Vi är ett fastighetsbolag som utvecklar kontors- och industrilokaler i expansiva områden i Stockholmsregionen. Du läser mer om oss på stendorren.se

STENDORREN

Lokaler som gör skillnad.

Massajernas nyvunna stolthet:

Nu kan vi skriva, läsa och räkna!

Massajfolket är mycket stolta över sin egen kultur och dess traditioner. Därför har många av dem betraktat det moderna samhällets krav på skolgång och utbildning med misstänksamhet.

Men allt fler massajer inser nu hur viktigt det är och den speciella insats som startades för tre år sedan, har överträffat alla förhoppningar.

Tjuugoårige Sairas Sadera med två av de killingar han kommer att sälja på marknaden, när de har vuxit till sig.

"Jag gillar verkligen att undervisa och drömmer nu om att utbilda mig mer och bli en riktig lärare", säger Esther Kilena.

Kort om insatsen

Kombinationen av alfabetisering och utbildning i sparande och självförsörjning har blivit en stor framgång i distrikten Makueni och Kajiado, nära gränsen mellan Kenya och Tanzania.

Målgruppen för insatsen var främst Massaj-folket, eftersom läskunnigheten bland dem är låg på grund av deras nomadiska livsstil och traditionella motstånd mot "västerländsk kultur" i form av vanlig skolgång.

Under projektets första fas, från 2013-2015, lärde sig över 8 000 vuxna massajer att läsa, skriva och räkna och cirka 11 000 deltog i olika kurser för att kunna förbättra sin försörjning. Resultaten överträffade de

uppsatta målen med råge och en andra fas inleddes därför i juli 2016. Arbetet på plats leds av Hand in Hand Eastern Africa och finansieras till 80 procent av Läkarmissionen och med 20 procent av Hand in Hand Sverige.

MASSAJERNA ÄR FÖRMODLIGEN Afrikas mest omskrivna folkgrupp. Deras färggranna kläder och vackra smycken i kombination med en fascinerande livsstil har utgjort en mycket tacksam utgångspunkt för otaliga reportage.

Eftersom de främst lever i den del av gränsområdet mellan Kenya och Tanzania där flera av de största naturreservaten för vilda djur ligger, har ett besök hos dem ofta blivit en självklar del av turisternas safariresor. Även om många av massajerna fortfarande lever som boskapsskötare, har inkomster från turismen blivit allt viktigare.

Men precis som för alla andra nomadfolk, där livet kretsar kring sökandet efter bete och vatten till djuren, har det varit svårt att kombinera detta med ordentlig skolgång. Och i takt med att kravet på utbildning blir allt viktigare även i denna del av världen, har massajernas traditionella livsstil skapat allt större problem i relation

till den övriga befolkningen och det moderna samhället.

Tjuugoårige Sairas Sadera är en stolt massajkrigare som aldrig gått i vanlig skola. "Min pappa ville inte att jag skulle få västerländska idéer", så han vägrade att låta mig gå i skola", berättar Sairas, när vi träffas strax innan hans alfabetiseringskurs ska börja. För nu har även han insett vikten av utbildning.

DET ÄR LÄKARMISSIONEN, tillsammans med organisationen Hand in Hand Eastern Africa, som sedan drygt tre år tillbaka erbjuder dessa läs- och skrivkurser för massajer. Efter en lite trög start har intresset exploderat. Och inte bara bland kvinnorna, som

vanligtvis är mycket mer intresserade än männen, som ofta skyller på att de "inte har tid".

Och skillnaden är enorm, berättar en av lärarna i projektet, Isaack Sunte. Stämningen i samhället har förändrats.

– Det finns ett nytt självförtroende och folk vill lära sig mer, konstaterar läraren.

I SAIRAS SADERAS fall var det en manlig kompis som övertalade honom att gå med. Nu stortrivs han och tycker att det har varit överraskande lätt att lära sig läsa, skriva och räkna.

Parallellt har han även gått en kurs i självförsörjning, där deltagarna stimuleras till att hitta lämpliga sätt att kunna tjäna pengar. "Det var där jag kom på idén att börja föda upp getter", förklarar han.

Sairas har i många år arbetat med att vakta kor eller getter, så han är van-

Sairas Saderas

"När jag gifter mig och får barn, så ska de gå i vanlig skola."

att handskas med djur. Men om han inte hade fått lära sig läsa, skriva och räkna, hade han aldrig vågat starta sin verksamhet. "Jag är på en helt annan nivå nu. På marknaden kan jag läsa vad det står på skyltarna och räkna ut om priset är bra eller dåligt", berättar han.

FLERA AV HANS jämnåriga massajkompisar ska också börja i en alfabetiseringskurs nu, efter att han har lyckats övertyga dem om hur bra det är.

– Och när jag gifter mig och får barn, så ska de gå i vanlig skola, tillägger han.

I byn Olomukuna träffar vi en grupp kvinnor som studerar tillsammans sedan drygt ett år. Ingen av dem hade gått i skola. "Våra föräldrar sa nej. De tyckte det var onödigt och ville att vi gifte oss i stället", förklarar de. Det visar sig att samtliga hade blivit bortgifta när de bara var 12-15 år gamla.

NÄR ERBJUDANDET KOM tvekade flera av dem. De var rädda att de inte skulle klara av att lära sig läsa och skriva, men berättar hur de nu har fått mycket bättre självförtroende.

– För det har gått jättebra, säger en av kvinnorna. En viktig indirekt följd av den starka gemenskap som har vuxit fram i gruppen, är att de tillsammans har startat en spargrupp.

– Vi sparar olika summor, men alla ska spara något varje vecka. Dessutom har vi startat en tillverkning av tvål,

som vi säljer på marknaden, berättar en kvinna med uppenbar stolthet.

Och nu har de ett nytt gemensamt projekt på gång.

Varje medlem ska med vissa mellanrum bidra med en höna var. Förtjänsten från försäljningen av ägg och kött läggs i en gemensam fond, med vilken de sedan ska köpa större djur, som ger bättre förtjänst. Om det blir en gris, en get eller en ko, får framtiden utvisa.

NÄR JAG BER kvinnorna att göra en jämförelse mellan hur det var innan kursen och nu, säger alla samma sak, att det har gjort stor skillnad.

– Vi tackar Gud för att han inte har glömt oss, utan har gett oss denna möjlighet, säger Esther Sellah, en av de äldsta i gruppen.

På samma ställe pågår samtidigt

Esther Sellah.

"När barnen gör sina läxor kan jag förstå vad de gör. Förr tyckte jag inte skola var viktigt, men nu har mina två äldsta döttrar börjat på gymnasiet, konstaterar Lucy Saigilu stolt.

undervisning i engelska för en grupp yngre barn. Det visar sig vara en förskoleklass med barn från byn, som kommer hit tre timmar varje förmiddag, fem dagar i veckan.

Lärarinnan heter Esther Kilena Sabaya, är 26 år gammal, och hon gör detta som en volontärsats, helt utan lön.

– Jag vill hjälpa barnen i min by. Vi har fått lite bidrag till material och sedan får vi låna den här lokalen, berättar hon.

HENNES EGEN HISTORIA överraskar. Hon har aldrig gått i vanlig skola, men hade lärt sig läsa på egen hand. När Läkarmissionen och Hand in Hand började sina kurser, fick hon hjälp att läsa in det som motsvarar det statliga lägstadiets kursplan. Och för ett år sedan startade hon sin förskola.

– Det var så fantastiskt att sitta i en klass och lära sig saker att jag ville bli

lärare själv. Och jag gillar verkligen att undervisa. Därför drömmer jag nu om att kunna utbilda mig mer och bli en riktig lärare, säger hon.

LUCY SAIGILU ÄR en 38-årig åttabarnsmamma, som har gått i sin läs- och skrivkurs i åtta månader, när vi möts. Likt de flesta andra kvinnor här fick hon aldrig gå i skola som barn och gifte sig tidigt. Hon bidrar till familjens försörjning genom att tillverka traditionella smycken, som säljs till turister. "Nyligen började jag använda siffror och bokstäver i de smycken som jag tillverkar", berättar hon med ett leende.

– Men ännu viktigare är att jag har lärt mig att bokföra min försäljning. I dag vet jag hur mycket jag har betalat för materialet och hur mycket jag sedan har sålt för.

Även om hennes smyckesförsäljning går bättre nu, är hon ändå mest nöjd

med att ha lärt sig läsa.

– Jag är så stolt över det. När barnen gör sina läxor kan jag förstå vad de gör. Förr tyckte jag inte skola var viktigt, men nu har mina två äldsta döttrar börjat på gymnasiet, berättar hon och tillägger:

– Till och med min man har insett att han också behöver lära sig läsa. Han går nu i en nybörjargrupp och gillar det.

LÄRAREN ISAACK SUNTE konstaterar att den framgångsrika alfabetiseringen bland massajerna har medfört stora förändringar.

– Den förbättrade förmågan att uttrycka sig har tagit bort så mycket av den skam och de mindervärdighetskomplex som var så uppenbara förut. Nu vågar man tala inför andra och folk tar ledarpositioner i både kyrkan och i byn i en omfattning som var otänkbar förut, säger han. ■

I Läkarmissionens **gåvoshop** på nätet går det att köpa produkter som räddar liv.

www.lakarmissionen.se/gavoshop

Toaletter förbättrar hälsan i Tchad

Bristande hygien är en stor orsak till många av de allvarliga sjukdomar som drabbar befolkningen i fattiga länder.

BEHOVET AV ATT bygga fler toaletter för att förbättra situationen är därför enormt.

I bland annat Tchad finns Läkarmissionens utsända på plats och utbildar människor om vikten av bra sanitet.

Själva byggandet av utedassen sker sedan av familjerna själva med lokalt material, en logisk fortsättning på de kunskaper och insikter invånarna fått i samband med att vår partner IAS borrat och

installerat brunnar som ger friskt vatten.

Enbart rent vatten hjälper inte mot att sjukdomar sprids om hygien där man utför sina toalettärenden inte är god. I kombina-

tion innebär det däremot en enorm förbättring av hälsan och miljön.

Här kan du vara med och göra en stor insats – både för människors hälsa och för miljön.

Köp presenten i gåvoshopen! www.lakarmissionen.se/gavoshop

Så handlar du i vår gåvoshop

■ Det är inte lätt att köpa presenter till den som redan har "allt", eller som inte gillar prylar. Då är det perfekt att använda Läkarmissionens fina presentbutik.

Där finns massor av konkreta saker du kan ge som presenter – eller välja som din egen gåva till ett biståndsprojekt.

Dessutom finns det något för varje plånbok, från 25 kronor och upp. Den du vill fira blir glad för din omtanke och för det fina och personliga gåvobeviset.

Läkarmissionens gåvoshop. www.lakarmissionen.se/gavoshop

Beställ via hemsidan

■ Enklast är att beställa via vår hemsida. Gå in på www.lakarmissionen.se/gavoshop. Välj vilket projekt du vill stödja, och välj

belopp. Följ sedan instruktionerna för betalning. Du kan betala via din internetbank, med bankkort eller med inbetalningskort.

Här anger du också om

du vill ha ett gåvobevis och lägger in din personliga hälsning. Gåvobeviset kan du få som en pdf att skicka vidare eller själv skriva ut.

Du kan också beställa ett fint gåvobevis från vårt tryckeri, som skickas till den adress du väljer.

Fråga Mats

■ Har du frågor om vår gåvoshop, ställ dem till Mats Danson, 08-620 02 00.

“Barnen blev studslyckliga”

Bloggaren Lisa Eriksson kom med julklappar till rumänska barn

Förra julen fick Mama-bloggaren Knivlisa åka med till Rumäniens huvudstad Bukarest för att dela ut paket som skänkts via Aktion Julklappen. Paket som köpts och packats av svenska barn, med en hälsning om en god jul till barn i utsatta miljöer.

TEXT: THERESE PETERSON
FOTO: ERIKA STENLUND

ETT RITBLOCK, ett skrivhäfte, en blyertspenna, en pennvässare, ett sudd, kriter, en tandborste, tandkräm, en tvål, en tablettask, en reflex, och en personlig hälsning. Det är innehållet i de julklappar som svenska barn skänker via Aktion Julklappen. Paket som landar hos barn som kanske aldrig fått en julklapp förut.

Förra året fick 25 949 barn på olika skolor, center, sjukhus och i familjer runt om i Östeuropa, ta emot en julklapp från Sverige. Bland annat i Rumäniens huvudstad Bukarest dit Mama-bloggaren Lisa Eriksson, ”Knivlisa”, åkte för att dela ut julklappar förra julen.

Hon skrattar till när hon beskriver den lycka hon såg i de rumänska

Mama-bloggaren Lisa ”Knivlisa” Eriksson följde med till Rumänien för att dela ut julklappar som svenska barn skänkt.

skolbarnens ögon när det var dags för paketöppning.

– Alla fick öppna samtidigt och de blev studslyckliga när de såg vad de hade fått i sina julklappar och visade tablettaskarna och tandborstarna för varandra och jämförde, berättar Lisa.

– Jag försökte intervjua några av dem efteråt och alla tyckte att det var så fantastiskt. En åttaårig tjej berättade att hon blivit så glad, för tandborsten hon hade hemma delade hon med sina syskon. Då fick jag ett styng i hjärtat.

ALLA PAKETEN innehåller samma saker, men barnen som skänker paketen får själva gå till affären och välja ut vilka kriter och godisar de vill ge bort. Något som gör att det här blir extra konkret, menar Lisa.

– När man ger en personlig gåva till ett annat barn blir det till en person som man kan fortsätta att fundera på. Det skapar en god känsla

Lisa Eriksson

Ålder: 37 år
Familj: Maken Linus och sönerna Sixten och Harry.
Gör: Bloggar på Mama, social redaktör för Bonnier tidskrifter, digitala medier.

Aktion Julklappen

Om du vill läsa mer om Aktion Julklappen, eller själv skicka en julklapp, anmäl dig på vår hemsida www.lakarmissionen.se/aktionjulklappen. En julklapp ska innehålla tandborste, tandkräm, tvål, ritblock, skrivhäfte, en blyertspenna, pennvässare, sudd, kriter, tablettask, reflex, samt en personlig hälsning från givaren.

Glädjen gick inte att ta miste på. När de rumänska barnen öppnade sina paket från Sverige så studsade de av glädje.

och motverkar vi och de-grejen.

För det är viktigt att vi lär våra barn tidigt att det är naturligt att vi som har ett överflöd hjälper till, menar Lisa, på alla sätt, även om det samtidigt är lite dubbelt.

– Det är fantastiskt att de får en julklapp, men att se den extrema glädjen i barnens ögon över att de får ett ritblock eller en Bamsetandborste, något som är basutbud för våra barn i Sverige och inte något extra, det gör att man skäms. Det blir jobbigt, vilket är bra, och vi påminns om hur orättvis världen är.

TILL VARDAGS LÅTER Lisa knasigheter och allvar blandas i sin blogg på tidningen Mama, händelser hämtade ur hennes och familjens liv. En vardag långt från den som barnen i Bukarest lever i. Och även om Lisa har rest en del, och även bott i Jemen under en

Lisa Eriksson

”En åttaårig tjej berättade att hon blivit så glad, för tandborsten hon hade hemma delade hon med sina syskon.”

period, så blev resan en omskakande upplevelse.

– Vi besökte en fattig familj i en by på landsbygden som hade fått hjälp med ett nytt tak. De bodde i ett superkallt litet kyffe med en standard som vi inte skulle stå ut med att bo i ens en natt.

– Och alla går omkring och fryser hela tiden, barnen hade till och med jacka på sig inomhus i skolan. Ändå gick jag där och tyckte lite synd om mig själv för att jag frös, men jag kunde ju värma mig på hotellrummet senare på kvällen, men de som bor där

får aldrig uppleva det. Trots att man har vinterkläder på sig fryser man hela tiden.

Rösten får en lite allvarligare ton när hon förklarar hur hon efter resan åkte hem med känslan att vilja förändra sitt liv för att bättre kunna hjälpa dem hon hade mött. Så som Lisa ofta känt förut när hon mött livets baksidor.

– Men sedan gör man inte det ändå. Jag har ju mitt jobb, mina barn, mitt liv här. Då är det bra att det finns de som jobbar med det här, som Läkarmissionen. Som man kan stötta.

– Och det här att låta svenska barn, som ofta har det alldeles för bra ställt, lära sig att ge till dem som inget har, genom Aktion Julklappen, är en jättebra grej. Speciellt när hela skolklasser går ihop och gör det tillsammans. Då blir det både större och mer minnesvärt efteråt. ■

Välkommen!

Här kan du ställa frågor eller kommentera det som du har läst i Svenska Journalen eller annat som rör Läkarmissionens arbete.

Skriv till: eva.nordenstam@lakarmissionen.se eller till Svenska Journalen/Läkarmissionen, Eva Nordenstam, 162 88 Vällingby.

Våld mot barn diskuterades på deckarfestival i Visby

■ I slutet av augusti var det deckarfestival i Visby, Crime-time Gotland. På plats fanns författaren

Berthil Åkerlund.

Berthil Åkerlund, tidigare

medarbetare på Läkarmissionen. Berthil har skrivit nio böcker och däribland ”Denis Mukwege – En levnadsberättelse”. Han var inbjuden för att prata om brott mot civila i tredje världen, tillsammans med

författaren och överläkaren Christian Unge, tidigare Läkare utan gränser.

Läkarmissionen berättade också om hur man kan bli Skyddsängel och hjälpa utsatta barn i världen.

Finns det inte nog med våld mot barn i verkligheten?

Vi passade på att fråga tre författare inom skräck- och deckargenren hur de ser på att barn ofta utsätts för brott i böckernas värld.

Camilla Läckberg, utgiven i 50 länder, 15 miljoner sålda böcker.

Camilla Läckberg.

– Barn far ofta illa i mina böcker och det handlar nog om att jag hanterar min egen rädsla. Som fyrbarnsmamma lever man alltid i ständig skräck för att något ska hända dem. Jag bearbetar helt enkelt min egen oro.

Mats Strandberg, aktuell med *Färjan och barnboken Monstret på cirkusen.*

Mats Strandberg.

– Ofta ser man ner på skräckgenren eftersom den är så ”hemska”. Men till skillnad från deckare brukar faktiskt skräckförfattare låta barn och gravida kvinnor vara. I mina böcker är barn och unga viktiga huvudkaraktärer.

Sofie Sarenbrandt, aktuell med *Tiggaren.*

Sofie Sarenbrandt.

– Jag har dubbla känslor runt detta. Många läsare säger att jag inte får skriva om barn som far illa. Det har jag tagit med mig. Samtidigt började min karriär med en bok om en höggravid kvinna som försvinner. Det är svårt att helt undvika utsatta barn när man skriver deckare.

Världens bästa granne

■ När man jobbar på Läkarmissionen kommer man i kontakt med många fantastiska människor. Klart att vi blir nyfikna när det skänks pengar till Läkarmissionen där det står ”ved” som förklaring. Men häromdagen pratade jag med Maj-Lis från Ardala som berättade om sin granne Olle Wing som ligger bakom detta.

– Olle är 88 år men hjälper fortfarande människor att ta ner träd och sälja ved. Men han vill inte ha betalt utan säger: ”Skicka in pengar till något gott, gärna Läkarmissionen”, berättar Maj-Lis.

Ved till salu.

SvJ

ges ut av Läkarmissionen och är en organisations- och medlemstidning
DIREKTOR: Johan Lilja
ANSVARIG UTGIVARE: Conny Sjöberg
INFORMATION: Eva Nordenstam von Delwig

BISTÅNDSPROJEKT: Ove Gustafsson
MEDLEMS- OCH GIVARSERVICE: info@lakarmissionen.se
POSTADRESS: Läkarmissionen, 162 88 Vällingby
TELEFON: 08-620 02 00 växel
HEMSIDA: www.lakarmissionen.se
PRODUKTION: Swedmedia

REDAKTÖR: Therese Peterson
REDIGERING: Peter Wickberg
OMSLAGSFOTO: Richard Eriksson
POSTADRESS: Swedmedia/Svenska Journalen, 105 36 Stockholm
E-POSTADRESS: svenskajournalen@swedmedia.se
ANNONSER: Dicran Sarafian
TRYCKERI: V-TAB, Vimmerby

ANNONSBOKNING: dicran.sarafian@lakarmissionen.se
TELEFON: 070-775 99 66

GÅVOR TILL LÄKARMISSIONEN PÅ PLUSGIRO 9000 21-7

Josue sprider hopp bakom murarna

Den unge advokaten Josue Flores har tagit som sin livsuppgift att hjälpa fångar som är felaktigt dömda eller sitter långt över tiden.

Arnold Leiva har suttit länge utan rättegång men sätter sitt hopp till advokaten Josue.

Han heter Josue Flores och är en ung advokat.

Han utgör hopp för hundratals fångar i fängelserna i Honduras.

– Vi har ett rättssystem som inte fungerar. Många sitter felaktigt dömda eller många år över tiden. Det är människor som staten inte bryr sig om, och det är ett kall för mig att hjälpa dem.

TEXT: BERTHIL ÅKERLUND

FOTO: TORLEIF SVENSSON

ATT KOMMA IN i ett fängelse i Honduras är inte som att komma in i vilket fängelse som helst. Det är som att besöka ett litet samhälle med egna lagar och förordningar. Det kan tyckas avspänt och till och med lite hemtrevligt. Här pågår flera olika typer av tillverkningar, som fisk- och förpackningsnät och prydnadsaker, och det är verksamheter som styrs och administreras av fångar med gott affärssinne.

Här finns också en kyrka, där flera gudstjänster hålls om dagen, i lite olika trosinriktningar.

Det kan vara lätt att få för sig att fängelset är en trivsamt och fridsamt plats.

Men under ytan finns naturligtvis frustration och spänningar mellan olika grupper, och våldet ligger aldrig långt bort. Vi besökte två fängelser under en dag, och tre timmar efter att vi lämnat det ena skedde ett mord på en fånge. Han satt dömd för övergrepp på ett barn och det var ett gäng medfångar som valde att skipa rättvisa på sitt eget sätt.

Det finns 25 fängelseanstalter i Honduras, de hyser sammanlagt 15 000 fångar men det motsvarar illa

Josue Flores

”Det naturliga vore att staten erbjöd dessa fångar rättshjälp, men advokaterna är för få.”

den skyhöga brottsstatistiken.

I dag är landet ett av de våldsammaste i världen. I Sverige sker 0,7 mord per hundra tusen invånare och år – i Honduras är motsvarande siffra 84,6, vilket betyder omkring 7 000 mord per år.

Bakom detta nästan ofattbara antal,

i ett land med 7,5 miljoner invånare, ligger fattigdom, gängkriminalitet, korruption och narkotikatrafik.

Det är framför allt det sistnämnda som gjort att mordstatistiken skjutit i höjden. Honduras är sedan sex-sju år tillbaka transitland för kokainet som smugglas från Colombia och Bolivia till USA, efter att andra smuggelvägar skurits av. De som tar emot och packar om kokainet för vidare leverans får betalt i narkotika, vilket skapar en egen marknad i landet.

Och mellan stora kriminella gäng råder bokstavligen en blodig konkur-

rens om att hantera leveranserna. Våldet sprider och förgrenar sig till alla delar av samhället.

POLISEN HAR FULLT upp med att registrera och utreda morderna, men bara ett fåtal leder till åtal. En orsak till den mycket låga upplärningsprocenten är att poliser och andra myndighetspersoner är köpta av den organiserade brottsligheten.

Situationen gör att rättssystemet fungerar dåligt eller inte alls, och det får inte bara till följd att brottslingar går fria, utan också att många fångar

Advokaten Josue Flores arbetar för närvarande med 350 fall, och här överlämnar han ett brev till en av sina klienter – där statusen på ärendet beskrivs.

Atmosfären på fängelserna kan tyckas avspänd och nästan lite trivsam. Men under ytan finns frustrationen och våldet ligger inte långt bort.

På fängelserna driver fångarna egna företag, här tillverkas fisk- och förpackningsnät.

sitter felaktigt dömda eller långt över tiden. Att häktade glöms bort och hålls i förvar i flera år utan rättegång är inte heller ovanligt.

– Det är oerhört viktigt att människor får en rättvis behandling, och det ser jag som ett kall att arbeta för, säger advokaten Josue Flores. Många är ganska vanliga människor som på grund av olika omständigheter kommit snett i livet.

JOSUE ÄR ANSTÄLLD av Alfalit, en alfabetiseringsorganisation som arbetar bland fattiga i landet, och som även

har program på samtliga fängelser – en insats som helt och hållet bekostas av Läkarmissionen.

En icke obetydlig del av fångarna är analfabeter, och kan man inte läsa och skriva är det svårt att orientera sig om sina rättigheter. Och det är där Josue kommer in i bilden. Parallellt med att fångarna går alfabetiseringskurserna tar han sig an fall med fångar som anser sig felaktigt behandlade, eller som borde ha varit utsläppta för länge sedan.

– Det naturliga vore att staten erbjöd dessa fångar rättshjälp, men advokaterna är för få och tycker de

Josue Flores

”Det är oerhört viktigt att människor får en rättvis behandling, och det ser jag som ett kall att arbeta för.”

har annat att prioritera. Det betyder att fångarna är hänvisade till att använda sig av privata jurister som tar ordentligt betalt – pengar som de flesta fångar inte har.

För närvarande håller Josue på med 350 fall och arbetet är många gånger mödosamt. För att få en helhetsbild av

ett fall kan han behöva söka sig fram i arkiv som är illa skötta.

– Det kan vara som att söka efter en nål i en höstack, säger han. Det gäller att ha tålmod. Men när jag funnit de papper jag behöver slår det mig ofta hur slarvigt och summariskt de här människorna har behandlats. Min uppgift blir att skapa ett nytt och genomarbetat underlag som jag kan gå till domstol med.

Josue besöker fängelserna med jämna mellanrum och informerar fångarna om hur deras fall ligger till. Han ger också lektioner i vad fång-

arna kan göra själva för att påverka saken i rätt riktning – och det kan handla om att skriva en egen redogörelse om varför de anser domslutet bör omprövas eller ändras.

– EFTER ATT HA GÅTT våra kurser är deras liv förändrat i den meningen att de kan läsa och skriva, och att för första gången få föra egen talan kan betyda enormt mycket för självförtroendet. Vår tanke med kurserna är att fångarna ska vara så bra rustade när de kommer ut i samhället att de inte ska behöva livnära sig på brott – med de nya kun-

skaperna ska de hitta andra alternativ.

Josue har lyckats gå hela vägen med flera fall – hans insatser har gjort att fångar blivit frigivna och kunnat starta om på nytt i livet.

– Det känns förstås stimulerande och jag önskar jag kunde besöka fångarna mer och med kortare intervaller, det kan vara nödvändigt för att få fart på processen. Men för att kunna öka resandet behövs ett större anslag, och jag kan bara hoppas att vår svenska understödjare, Läkarmissionen, ser att detta är ett arbete som är värt att fördjupa och utöka. ■

Grattis! Anne Wikström, Västra Frölunda, Margareta Zackrisson, Söderköping och Anders Runesson, Växjö som vann krysstävlingen i Svenska Journalen nr 4.

Oktoberkryssset. Du behöver inte skicka in hela krysset! Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till "Journalen-kryssset oktober 2016", Swedmedia, 105 36 Stockholm. Senast den 21 oktober 2016 vill vi ha ditt svar.

Vinn en bok!

De tre först öppnade rätta lösningarna vinner Malala Yousafzai och Christina Lambs bok "Jag är Malala".

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

Namn _____

Adress _____ Postadress _____

Konstruktion: Text & Bild Lars Fridestig

Klipp ut tävlings-kupongen!

Snabba insatser för att förbättra saniteten i flyktinglägret i Uganda.

Insats i flyktingläger

Under sommaren kom väldigt oroande besked om nya, våldsamma strider i Sydsudan. Det har varit oroligt länge och grannlandet Uganda har sedan 2013 tagit emot ett stort antal flyktingar. Många har samlats kring Arua och Adjumani där det har uppkommit ett stort flyktingläger, Rhino Camp. Läkarmissionens partner IAS jobbar med att förbättra saniteten där.

Men när striderna intensifierades

flydde ytterligare 24 000 människor till Rhino Camp. Det är lika många som en mindre svensk kommun och de flesta som kom till lägret var kvinnor och barn.

Läkarmissionen fick ett nödrop och var med och bekostade fler latriner, en möjlighet att distribuera containrar med rent vatten till de nyanlända och ordna med tvättmöjligheter.

Krysslösning augusti 2016

Här är det rätta svaret på korsordet i augustinumret. Vinnarna hittar du under krysset på sidan 28.

Kalendern

Läkarmissionens event och konserter.

Sånger För Livet

Körkonsert under ledning av Mats Backlund med gästartist Shirley Clamp.

- Lima kyrka, 8 okt, kl 16.00.
- Karlskoga kyrka, 9 oktober kl. 17.00.

Världens Barn-konserter

Världens Barn-konserter med Perla & Band och skolelever.

- Habo, 1 okt, kl 17.00, Salemkyrkan.
- Sundbyberg, 5 okt, kl 18.30 Centrumkyrkan
- Sollentuna, 8 okt, kl 17.00, Pingstkyrkan.

Aktion Julklappen

Konserter med Perla & Band och skolelever.

- Örnsköldsvik, 15 nov, kl 18.30, Pingstkyrkan.
- Umeå, 16 nov, kl, 18.30, Pingstkyrkan.
- Sävar, 17 nov, kl, 18.00, Sävaråkyrkan.

Se lakarmissionen.se för uppdaterad kalender. Klicka på "Vårt arbete" så hittar du rätt.

Kanelbullar

Cirka 20 stycken

DET HÄR BEHÖVER DU

1 tsk kardemummakärnor

50 g smör eller kokosolja

25 g jäst

700 g valfri mjölk

1 ägg

1 äggvita

65 g kokossocker/rårsocker

½ tsk salt

200 g vitt rismjöl

125 g durramjöl

75 g majs mjöl

125 g majsstärkelse

40 g finmalet psylliumfrö

Utbakning:

rismjöl

Fyllning:

150 g mandelmjöl (valfritt, ta

annars ca 50 g mer smör)

150 g rumstempererat smör

75 g kokossocker eller

råsocker

2 msk kanel

Penning:

1 ägg

Garnering:

Pärlosocker eller hackade nötter

SÅ HÄR GÖR DU

■ Stöt kardemumman fint i en mortel.

■ Smält smöret eller kokosoljan. Vispa ihop jäst, mjölk, ägg, äggvita och socker i en bunke eller degblandare med insats

för kaksmet. Tillsätt det smälta smöret under omrörning.

■ Degvätskan ska vara fingervarm/ljummen.

■ Blanda resterande torra ingredienser för sig och tillsätt dem till degvätskan. Använd elvisp, slev eller degblandare och vispa hastigt ihop till en smet. Fortsätt att blanda någon minut.

■ Täck bunken med plastfolie eller bakduk och låt jäsa i ca 1 timme, beroende på temperatur i köket, till ca 50 procent större storlek.

■ Gör under tiden fyllningen genom att blanda alla ingredienser med en gaffel i en skål.

■ Töm ut degen på ett lätt mjölat bakbord (med rismjöl) och kavla ut en stor rektangel, ca 1 cm tjock. Bred ut fyllningen jämnt över degrektangeln.

■ **Snäckor:** Rulla ihop degen till en rulle och skär ut ca 3 ½ cm tjocka skivor och placera i pappersformar på en plåt.■ **Snurror:** Vik rektangeln dubbel på längden. Skär ut remsor, ca 1–1 ½ cm breda och tvinna 2 remsor om varandra. Vrid ihop degspiralen till en snurra/knut och placera i pappersformar på en plåt.

■ Låt bullarna jäsa i ca 40 minuter eller tills de svällt upp ordentligt. Pensla med uppvispat ägg och garnera med pärlosocker eller hackade nötter.

■ Grädda i mitten av ugnen i 225 grader i ca 17–20 minuter beroende på bullarnas storlek.

För dig som väljer att äta glutenfri kost

■ Många väljer i dag att äta glutenfri kost, av hälsoskäl eller helt enkelt för att få en nyttigare och mer varierad matlagning. Susanne Hovenäs och Nilla Gunnarsson har med smak, kvalitet

och hållbarhet som ledord i sin matlagning tagit fram kokboken "Baka glutenfritt". En utmärkt guide för den som vill laga glutenfri mat utan att kompromissa med smak och njutning!

Låt bullarna svalna på galler.

Morotskaka

12 bitar

DET HÄR BEHÖVER DU

220 g valnötter (kan ersättas med hasselnötsmjöl eller mandelmjöl)

2 ½ dl riven morot

3 ägg

85 g rapsolja

75 g dadelsirap, agavesirap eller flytande honung

1 msk citronsaft

2 tsk bakpulver

1 krm salt

1 ½ tsk kanel

1 tsk kardemumma

1 krm malen kryddnejlika

Frosting:

4 msk kokosolja

ca 400 g rumstempererad kokosgrädde

4 msk agavesirap

1 krm vaniljpulver

ca 2 tsk rivet apelsinskal

Garnering:

strimlat apelsinskal

50 g hackade valnötter

SÅ HÄR GÖR DU

■ Mal nötterna i en nötkvarn eller kör dem i matberedare till mjöl (lika fint som mandelmjöl) eller använd färdigt hasselnötsmjöl eller mandelmjöl.

■ Vispa samman riven morot med ägg, olja, sirap och citronsaft.

■ Blanda nötmjölet med resten av de torra ingredienserna och tillsätt dem till morotssmeten. Rör ihop till en jämn smet.

■ Smörj en form (20–22 cm) och mjöla med nötmjöl.

■ Häll i smeten i formen och grädda i nedre delen av ugnen i 175 grader i ca 40 minuter.

■ Kakan är klar när den är fast i mitten och ser ut att släppa något från kanterna.

■ Låt kakan svalna något innan du stjälpur upp den.

■ Smält kokosoljan och vispa ihop med kokosgrädde, agavesirap, vaniljpulver och apelsinskal. Ställ frostringen kallt tills den stelnat, ca 45 minuter.

■ Bred ut frostringen över kakan och garnera med strimlor av apelsinskal och/eller hackade valnötter.

Muffins med choklad eller blåbär

Cirka 15 muffins

DET HÄR BEHÖVER DU

75 g smör

3 ägg, separerade

100 g agavesirap

100 g valfri sorts mjölk

½ tsk vaniljpulver eller

1 ½ tsk vaniljsocker

90 g mandelmjöl

30 g majsstärkelse

30 g majs mjöl

35 g rismjöl

2 tsk bakpulver

För blåbärsmuffins:

20 g majsstärkelse

½ tsk rivet citronskal

2 ½ dl frysta blåbär

För chokladmuffins:

35 g kakao

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Förbered en muffinsplåt med pappersformar.

■ Smält smöret.

■ Separera äggen. Vispa vitorna med agavesirap till ett hårt skum med elvisp i en bunke.

■ Vispa ihop gulor med mjölk i en annan bunke och tillsätt det smälta smöret under omrörning.

■ Blanda de torra ingredienserna för sig (inklusive kakao om du gör chokladmuffins och inklusive den extra majsstärkelsen om du gör blåbärsmuffins) och rör ner i ägguleblandningen.

■ Vik försiktigt in äggvitorna i smeten. Om du gör blåbärsmuffins tillsätter du frysta blåbär och rivet citronskal och viker in det i smeten nu.

■ Klicka ut smeten i muffinsformarna (fyll upp till ¾) och grädda i nedre delen av ugnen i 175 grader i 15–20 minuter. Ta ut och låt svalna på galler.

Vi vill komma med hopp

Damm. Rök. En granats ljussken. Explosionens förödelse är enorm. Det finns inga tårar. Det finns ingen rädsla. Det finns inget kvar. Chocken är total.

Pojken är täckt av damm och smuts. Blodet rinner nerför hans kind. På någon sekund har allt det som var tryggt ryckts bort och livet är med ens ovisst, otryggt och hotfullt. Pojkens ögon blinkar för att ta bort smutsen som grumlar hans blick, efter varje blinkning kommer insikten att det inte är ögonen som är grumliga, det finns helt enkelt inte längre något kvar att se.

Varje dag möts vi på Läkarmissionen av det ena som är värre än det andra. Verktygen för att åstadkomma förstörelse, kaos och lidande tycks bli allt fler. Vi har lärt oss att den viktigaste uppgiften när mörkret börjar lägga sig över samhällen och över oskyldiga barn är att tända ett ljus.

Ett ljus i form av att skapa förutsättningar för människor till att förverkliga sina livsmöjligheter. Alla insatser måste kombineras med olika former av stöd, det måste finnas inslag av alla de komponenter som kan ge långsiktiga och hållbara förutsättningar till ett bra liv.

Läkarmissionen ser som sin uppgift att skapa förutsättningar för lokala partners att skapa miljöer där människor kan känna att de tryggt kan utveckla sina förmågor.

Tack för att du är med och ser till att vi, när dammet har lagt sig efter katastrofens faktum, kan vara med och skapa förutsättningar för en framtid som är god och ljus.

Johan Lilja

Direktor på Läkarmissionen

Läkarmissionen

• Sedan 1958 har Läkarmissionen arbetat för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi förmedlar cirka hundra miljoner kronor till hjälpinsatser i fyra världsdelar med tyngdpunkt på Afrika. Vi samarbetar med

lokala partner inom tre områden: social omsorg, utbildning och självförsörjning. • Vår vision är att genom effektiva metoder stödja utsatta människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

• Vårt uppdrag är att utifrån ett rättighetsperspektiv bekämpa fattigdom och bidra till hållbar utveckling inom våra huvudområden. Vi vill med information engagera fler för Läkarmissionens vision.

Äkta glädje – från barn till barn

Aktion Julklappen är en älskad aktivitet – som värmer hjärtat hos både den som ger och den som får. Förra året delades 25 949 paket ut i Moldavien, Rumänien, Georgien och Ukraina. Kanske kan du vara med och slå rekord i år?

Så här går det till: er familj slår in en eller flera julklappar med ett förutbestämt innehåll och en personlig hälsning, som vi sedan delar ut på barnhem, sjukhus, skolor och till familjer i östra Europa. Paketerna lämnas till något av våra uppsamlingsställen före den 26 november.

Läs mer och anmäl dig idag på

www.lakarmissionen.se/aktionjulklappen

